

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОЛОГІЧНЕ ЗДОРОВ'Я. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ І
УПРАВЛІННЯ НИМИ»**

Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Шифр та назва спеціальності	229 «Громадське здоров'я»
Назва освітньо-професійної програми	Громадське здоров'я
Рівень вищої освіти	Магістр
Кафедра	Громадського здоров'я, епідеміології та екології
Статус навчально дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Обов'язкова
Форма навчання	Очна (денна), заочна
Викладач	
Прізвище, ім'я, по батькові	ХОМЕНКО Ірина Михайлівна
Посада	Завідувач кафедри громадського здоров'я, епідеміології та екології
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор медичних наук, професор
Електронна адреса	Khomen2010@ukr.net
Телефон	+38 096 237 54 60

Посилання на профіль викладача	k_ph@nuozu.edu.ua
Консультації	Viber: +38 096 237 54 60

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<i>Предметом вивчення</i> є екологічне здоров'я, оцінка екологічних ризиків і управління ними, детермінанти, що впливають, на екологічне здоров'я; організаційна, управлінська, експертна, контрольна-аналітична, проектна, науково-дослідна діяльність у сфері громадського здоров'я
Мета дисципліни	Формування здатності застосовувати набуті знання, уміння та практичні навички для вирішення типових завдань діяльності з питань екологічного здоров'я як складової громадського здоров'я.
Завдання дисципліни	Розробляти програми з контролю та екологічного ризику, використовувати моделі та інструменти ризику для здоров'я людини, застосовувати ресурси для фахівців з охорони довкілля, планувати та здійснювати оцінку екологічних ризиків для здоров'я людини, формувати доказову базу даних щодо оцінки ризику для здоров'я навколишнього середовища
Пре реквізити	Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як: хімія, фізика, біологія, валеологія, інформатика, екологія, охорона здоров'я
Пост реквізити	Навчальна дисципліна є базою для вивчення таких дисциплін, як: біостатистика, охорона здоров'я, соціологія, концепція здоров'я населення: чинники, що його зумовлюють, основи епідеміології, менеджмент
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p><u>Мають відповідати стандарту вищої освіти та ОП</u></p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 11. Здатність розробляти та управляти проектами.</p>

- ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
 ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
 ЗК 14. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- СК 1. Здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я.
 СК 2. Здатність визначати пріоритети і проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації.
 СК 3. Здатність розробляти варіанти стратегій, політик та визначати окремі інтервенції, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я населення, та оцінювати їх ефективність.
 СК 4. Здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження.
 СК 5. Здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації в сфері громадського здоров'я.
 СК 6. Здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів.
 СК 7. Здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу.
 СК 8. Здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію.
 СК 9. Здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я.
 СК 10. Здатність використовувати етичні принципи та норми права при плануванні досліджень, збиранні інформації та її використанні.

Інструментальні компетентності:

Результати навчання Мають відповідати стандарту вищої освіти та ОП

Обсяг дисципліни Загальний обсяг дисципліни: 5 кредитів ЄКТС(150 годин)

	Для <i>очної</i> денної форми навчання: аудиторних 60 годин, самостійна робота 90 годин Для <i>заочної</i> форми навчання: аудиторних 24 годин, самостійна робота 126 годин
Форма Підсумкового контролю	Іспит
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 2 семестрі

Програм дисципліни

Назви тем

	Модуль 1. Оцінка екологічного ризику
1.	Тема 1.1. Екологічний ризик. Етапи оцінки екологічного ризику
2.	Тема 1.2. Моделі та інструменти оцінки ризику для здоров'я людини
3.	Тема 1.3. Ресурси для фахівців з охорони довкілля для оцінки екологічного ризику
4.	Тема 1.4. Оцінка ризиків для здоров'я людини та оцінки навколишнього середовища
	Модуль 2. Управління екологічним ризиком
5.	Тема 2.1. Управління екологічним ризиком. Законодавство щодо управління екологічними ризиками
6.	Тема 2.2. Міжсекторальні та міжвідомчі зв'язки з зацікавленими суб'єктами господарювання щодо стратегії управління екологічним ризиком
7.	Тема 2.3. Інструменти для управління екологічними ризиками. Лабораторна база для встановлення причинно-наслідкового зв'язку виникнення екологічного ризику та управління ним
8.	Тема 2.4. Лабораторна база для встановлення причинно-наслідкового зв'язку виникнення екологічного ризику та управління ним

Самостійна робота здобувача освіти

Цілі, форма та контроль самостійної роботи повинні бути зрозумілими та доступними, містити алгоритми їхнього виконання. Критерії оцінювання й терміни здачі завдань повинні бути чітко визначені

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання	<i>На лекціях</i> чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо.
--	---

	<p>На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.</p> <p>Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.</p>
<p>Методи навчання</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); ➤ наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів); ➤ практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження). <p>Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ метод проблемного викладу матеріалу; ➤ моделювання життєвих ситуацій; ➤ мозковий штурм; ➤ метод опори на життєвий досвід; ➤ навчальної дискусії. <p>Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ усного контролю; ➤ письмового контролю; ➤ самоконтролю та взаємоконтролю; ➤ рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел (не більше 10 джерел)

Основна література:

- 1) Про систему громадського здоров'я: Закон України від 6 вересня 2022 р. № 2573-IX.
- 2) Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» для другого (магістерського) рівня вищої освіти: Наказ МОН України від 12.12.2018 р. № 1383.
- 3) Международные медико-санитарные правила (2005). URL: https://zakon.rada.gov.ua/cdi-bin/laws/main.cdi ?nreg=897_007.
- 4) Громадське здоров'я: підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. Вінниця: Нова книга. 2013. 560 с.
- 5) Громадське здоров'я: навчальний посібник /за заг. ред. Грузевої Т. С. К.: Книга-плюс, 2021.296 с.

- 6) Гігієна та екологія: підручник /за ред. В. Г. Бардова. Вінниця: Нова Книга. 2006. 720 с.
- 7) Foldpang A. From Potential to Action. Public Health Core Competences for Essential Public Health Operations. A manual. Brussels: ASPHER. 2016. 228 p
- 8) TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів. Режим доступу <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.

Додаткова література

- 9) Ляшко В., Півень Н., Брага М та ін. Операційний посібник «Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я» https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Manual_Development%20programs_print_210x297%2B3mm.pdf.
- 10) Європейська модель компетенцій для працівників сфери громадського здоров'я: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/public-health-services/policy/the-10-essential-public-health-operations/>.

Публікації викладача курсу:

- 11) Хоменко І. М., Чешко Я. М. Інформаційно-комунікаційні технології в стратегії розвитку національної системи громадського здоров'я України // Довкілля та здоров'я. – № 1 (110), 2024. С. 4-10.
- 12) Хоменко І. М., Івахно О. П., Першегуба Я. В. Досвід та перспективи підготовки кадрових ресурсів для системи громадського здоров'я України Public health system in Ukraine and EU countries: realities, transformation, development vectors, perspectives: Scientific monograph. Is ted. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2023. P. 290-318. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-330-9-12>
- 13) Iryna M. Khomenko, Oleksandra P. Ivakhno, Yaroslav V. Pershehuba. Vanagement of institutional and preventive activities in the Public Health system of Ukraine//Wiadomosci Lekarskie. Volume LXXIV, Issue 5, May 2021: P. 1237-1240.

Загальна схема оцінювання

Сума балів		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
100 балів	200 балів		залік/екзамен	
90 - 100	170 – 200	A	зараховано/оцінка	відмінне виконання
82 - 89	155 – 169	B		вище середнього рівня
75 - 81	140 – 154	C		загалом хороша робота
68 - 74	125 – 139	D		непогано
61 - 67	111 – 124	E		виконання відповідає мінімальним критеріям
35 - 60	60 – 110	FX	не зараховано	необхідне перескладання
1 - 34	1 – 59	F		необхідне повторне вивчення дисципліни

Сума балів за всі види

Шкала

Оцінка за національною шкалою

—

Бали нараховуються наступним чином:

навчальної діяльності	ЄКТС	Для іспиту	Для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
68-74	D	Задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою (для галузі знань 22 Охорона здоров'я 200-бальною шкалою). Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань здобувачів **денної** форми навчання складається з рейтингу навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 75 балів, і рейтингу з атестації – 25 балів. Для здобувачів **заочної** форми навчання відповідно – з рейтингу навчальної роботи – 50 балів, і рейтингу з атестації – 50 балів.

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 14) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;
 - здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
 - відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
 - складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;
- 15) дотримуватись академічної доброчесності:
 - самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
 - посилались на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
 - дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
 - надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до

академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету.